

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

Rynek Drzewny: Rok XI.

Rynek Budowlany: Rok II.

Kupię lub wydzierżawię obiekt przemysłowy

położony w pobliżu Poznania z dogodną komunikacją kolejową lub boczną,

z lokomobila

w dobrym stanie i obszerniejszą szopą. Może być tartak. Na istniejących maszynach do obróbki nie zależy. Szczegółowe oferty należy skierować do Administracji „Rynku Drzewnego

i Budowlanego”, Poznań, W. Garbary 20 pod Nr. 1806

Ogłoszenie.

Dnia 13 sierpnia 1929 r. o godz. 12 w poł. odbędzie się w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Siedlcach (Floriańska 10) przetarg ustny i za pomocą ofert pisemnych na sprzedaż:

1. produktów suchej destylacji drewna (terpentyny, smoły i węgla); 2. karpiny przemysłowej, 3. żywicy, 4. urzędzeń terpentyniarni, 5. oraz dzierżawy terpentyniarni z przydziałem karpiny z lasów państwowych.

Szczegółowych informacji udziela się w godzinach urzędowych.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Siedlcach.

DOM. KUŹNICA-GRABOWSKA

poczta Grabów nad Prosną
ma do sprzedania

506

materiał stolarski sosnowy zimowego rżnięcia

w grubościach 20, 26, 30 i 40 mm około 400 m³.

Naprawa tartaków

maszyn wszelkich typów, lokomobil, manometrów, motorów spalinowych i elektr., spajanie metali, — wszelkie reperacje wykonuje na miejscu —

„I-N-D-U-K-C-J-A”

Poznań, Długa 11. — Inż. R. Janiszewski

382

Jesionowe okrągłaki

36,5 mtr. kub. **sprzeda tania.** 505

Zapytania kierować:

Z. Włodarczyk, Konin (Woj. Łódz.)

Przetarg publiczny.

Nadleśnictwo Państw. Mosina

powiat Śrem

507

ogłasza przetarg na budowę leśniczówki w Krajkowie. Oferty zalakowane bez żadnych znaków firmowych z napisem „Oferta na budowę leśniczówki w Krajkowie” mają być składane w tut. Nadleśnictwie do dnia 7. 8. 1929 godz. 10,30. Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godz. 10,45 w obecności ewentualnie przybyłych oferentów.

Ogólne i szczegółowe warunki budowy oraz plany są do przejrzenia w godzinach urzędowych w kancelarii tut. Nadleśnictwa, gdzie też można otrzymać formularze kosztorysów ofertowych i wzór oferty.

Każdy oferent jest zobowiązany złożyć ofertę według przepisanej wzoru i dołączyć do oferty pokwitowanie na złożone w kasie Nadleśnictwa wadium w wysokości 5 proc. oferowanej sumy. Złożone w innej niż przepisanej formie oferty jak również oferty, do których nie dołączono pokwitowania na złożone wadium, nie będą rozpatrywane.

Zastrzega się dowolny wybór oferenta wzgl. nieuwzględnienie żadnej z wniesionych ofert, bez podania powodów.

Państwowy Nadleśniczy, (—) inż. Kłos.

J. MAŁOWANIEC i Ska.

TARTAK - st. Kierce (Wołyń)

posiada na składzie zeszlazoczone, dobrze przeschnięte materiały w wymiarach od 1/2-4": 300

sosna (stolarka), **dębina, jesion, olcha, brzoza, grab, klon, brzość.** — Przyjmuje obstalunki wymiarowe. — Udziela kredytu wekslowego firmom solidnym.

FABRYKA TRAKÓW i MASZYN DO OBRÓBKI DRZEWA

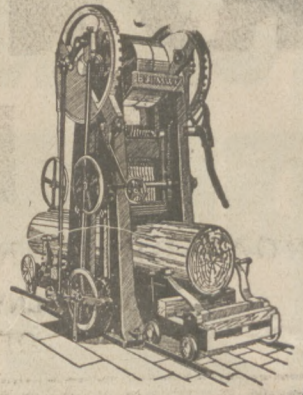
dawn. **C. BLUMWE i SYN** Sp. Akc. - BYDGOSZCZ

TRAKI najnowszej konstrukcji,
najwyższej wydajności

WSZELKIE MASZYNY DO OBRÓBKI DRZEWA 7

Prospekty i kosztorysy bezpłatnie! — — Na żądanie wizyty inżynierów!

Przedstawicielstwa: Warszawa, Lwów, Poznań, Wilno, Kraków, Łódź, Królewska Huta,
w. m. Gdańsk, Berlin, Konstantynopol, Bukareszt, Rio de Janeiro

Ogłoszenie przetargu

Państwowe Nadleśnictwo Czolskie

w osadzie „Czoło”, poczta Białowieża, st. kolej. Białowieża w odległości 20 km i Narewka 18 km. Telefon Narewka nr. 5,

Zawiadamia, że w dniu 6 sierpnia 1929 r. o godz. 10 w lokalu Urzędu Nadleśnictwa w osadzie „Czoło” odbędzie się przetarg ustny i ofertowy na sprzedaż drewna użytkowego i opalowego loco składnice przy kolejkach leśnych i na stacji w Białowieży:

1. na stacji kol. Białowieży opału liściastego 1263.50 mp, opału sosnowego II gatunku 192.90 mp, podkładów normalnotorowych 4 szt., szczapówki świerkowej (zdatnej na przerób celulozy) 1221.80 mp.
2. przy kolejkach leśnych kłoców dębowych 28.97 m³.
3. przy kolejkach leśnych kłoców sosnowych 209.96 m³.
4. przy kolejkach leśnych kłoców świerkowych 133.54 m³.
5. przy kolejkach leśnych kłoców olszowych, brzoźowych i klonowych 10.03 m³.
6. przy kolejkach leśnych słupów telefonicznych sosn. 92 szt. = 19.18 m³.
7. przy kolejkach leśnych szczap użytkowych dębowych 110.60 mp.
8. przy kolejkach leśnych opału dębowego 5653.80 mp.
9. przy kolejkach leśnych opału świerkowego 1527.50 mp.
10. przy kolejkach leśnych opału sosnowego 3887.85 mp.

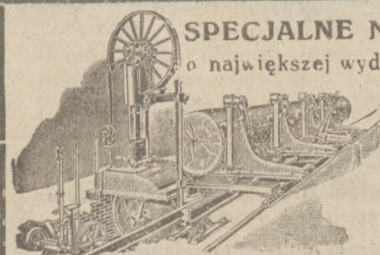
Informacji udziela Dyrekcja Lasów Państwowych w Białowieży oraz Nadleśnictwo.

Zastrzega się prawo zdejmowania poszczególnych jednostek.
Państwowe Nadleśnictwo Czolskie.

3—4000 mp

szczap i wałków
k u p i

Firma **CARL ALTMANN — PAKOŚĆ**
interes budowlany i tartak parowy 510

SPECJALNE MASZYNY TARTACZNE
o największej wydajności i oszczędn. w trocinie

LOUIS BRENTA

Maren les Bruxelles
14 Belgia

wszelkie informacje udziela

R. WILLER, Warszawa ul. Elsterska 11 (b. Al. Poniatow.)

lub **Dr. Ing. Schmidt & Co. Gdańsk**, Gr. Wohlbergasse 14.

Ceny przystępne — Warunki dogodne — Porada techn. bezpłatnie.

30 Tartaki J. PAŁUCKI Seni. - - - TUCHOLA - - -

ma na składzie **materiały stolarskie i budowlane**, przyjmuje zamówienia na **różne półfabrykaty** oraz **przeciera** na cudzy rachunek **surowiec** w większych i mniejszych partjach.
Warunki dogodne. - - Ceny konkurencyjne.

POSZUKUJEMY

LOKOMOBILI

z przedpaleniskiem na trociny i odpadki drzewne, zdanej do natychmiastowego użytku 30—60 k. m 512

ANTONI SZMAJ Przemysł i Handel Drzewny
Grabów, nad Prosną, tel. 3.

Korzystny zakup

zwiększa obroty i zysk, dlatego zaleca się zwiedzenie

od 25 sierpnia

**Lipskich Targów
Jesiennych
1929**

Targi te zapewniają korzystną możliwość zakupu! — Wszelkich szczegółowych informacji na zapytania udziela odwrotnie Urzędowy honorowy zastępca

OTTO MIX, POZNAŃ
ul. Kantaka 6a. — Telefon 2396

lub też zasięgnąć można informacji bezpośrednio przez

Leipziger Messeamt, w Lipsku
(Leipzig)

JAN DOMERACKI, budowniczy

51 Telefon nr. 16-67 **POZNAŃ** Wały Jagiły 4/6

Tartak parowy w Sierakowie, pow. Międzybóż

Poleca: materiał tarty, kantówkę, deski podłogowe itd.

Kupuje: drzewo okrągłe do tarcia.

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO
OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU
OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY

Rynek Drzewny: Rok XI. Wychodzi w poniedziałki, środy i piątki. Rynek Budowlany: Rok II.

PRZEDPŁATA na sierpień 1929 r., wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 6,00 złotych. Na pocztach 6,45 złotych. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnym mieście Gdańsku 7,50 złotych. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska), 8,00 złotych. Numer pojedynczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 50 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnym mieście Gdańsku 60 groszy. Zagranicą 70 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja
"RYNKU DRZEWNEGO I BUDOWLANEGO"
Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820
Drukarnia
Poznań, Wielkie Garbary 20 Nr. telefonu 3406
Konta bieżące: P. K. O. 206-377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców
Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

OGŁOSZENIA: Za tekstem 21 gr. od miejsca milimetr. (strona czterolamowa). W tekście zaś lub przed tekstem 55 gr. od miejsca milimetr. (strona dwulamowa).
OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 30 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłosz. stosowny jest rabat. Dla poszukuj. posad przy jednorazowym ogłoszeniu 30 proc., przy dwurazowym 40 proc. i p zy trzyrazowym 50 proc. rabatu. — Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia — zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. —

Przedruk dozwolony tylko za podaniem źródła „Rynek Drzewny i Budowlany w Poznaniu”.

Materiały drzewne dla P. K. P.

W pawilonie Ministerstwa Komunikacji, na Powszechnej Wystawie Krajowej, znajdujemy cały szereg danych, dotyczących zapotrzebowania drzewa przez P. K. P. Poniżej podajemy dane, dotyczące wymiarów materiałów tartych, podkładów pod względem ilości i gatunku drewna, następnie ich wymianę w poszczególnych latach, a więc średnie zapotrzebowanie podkładów i zestawienie taryf w Polsce jak i w krajach sąsiednich.

Z obowiązku sprawozdawczego podajemy wymiary materiałów tartych, umieszczonych w przepisach w gablotkach w dziale V pawilonu Ministerstwa Komunikacji, jakkolwiek zdajemy sobie z tego sprawę, że dostawy kolejowe nie zawsze przedstawiają się pomyślnie dla naszego producenta. Wymagania P. K. P. co do jakości są, jak wiadomo, bardzo wielkie, wymiary szczególnie trudne do wykonania ze względów technicznych a przede wszystkim handlowych, a ceny zazwyczaj niskie.

Sosnowy materiał tarty.

25×160 mm	50×200 mm
28×107 mm*	54×234 mm**
25×104 mm*	50×225 mm**
28×164 mm*	54×253 mm**
25×150 mm*	50×245 mm**
40×80 mm	65×234 mm
40×215 mm	60×245 mm
35×205 mm	65×234 mm
90×130 mm	60×230 mm
45×230 mm	65×300 mm
	60×90 mm

Jesion.

25×280

Brzoza.

25×180
35×210

Osika.

25×230

Olcha.

28×200
35×230

Deski dębowe.

Deski II kl. 30 × 200 mm × 4 m
Deski II kl. 40 × 200 mm × 4 m
Deski II kl. 50 × 300 mm × 2,50 m

Bale dębowe.

60×245 mm × 3,20 m 110×130 mm × 2,70 m
70×245 mm × 3,20 m 110×135 mm × 3,15 m

*) z wpustem i piórem.
**) wyrobione na styki.

75×245 mm × 3,20 m	120×140 mm × 2,70 m
60×110 mm × 2,10 m	150×150 mm × 4— m
70×110 mm × 3,20 m	130×200 mm × 3,20 m
90×105 mm × 4,50 m	115×250 mm × 1,20 m
100×100 mm × 4,00 m	
90×135 mm × 4,20 m	

Na uwagę zasługuje dążność do zastąpienia drewna egzotycznego, jakim jest teak i mahoń naszym brzoziemem, bukiem, orzechem i topolą. Po przeprowadzeniu bejcowania i polerowania nie różni się nasze drewno krajowe całkiem co do wyglądu zewnętrznego od drewna zagranicznego; w dodatku jest go w kraju pod dostatkiem, a co najważniejsze, kalkuluje się ono daleko taniej.

Niżej podajemy ilość podkładów w torach głównych według gatunku drewna:

dębowe nasycane	2 540 986 = 7,8%
sosnowe	20 454 610 = 62,4%
dębowe nienasycane	4 319 881 = 13,2%
sosnowe	4 223 420 = 12,9%
żelazne	935 302 = 2,9%
różne	292 860 = 0,9%

Razem leży na szlakach P. K. P. 31 538 867 podkładów, w tem nikły procent podkładów żelaznych.

Charakterystyczną rzeczą w powyższym zestawieniu jest olbrzymia przewaga podkładów sosnowych, bo wynosząca razem aż 65,3%. Stosunek zaś podkładów sosnowych do dębowych (razem 21%), przedstawia się mniej więcej jak 3:1. Podpada natomiast zupełny brak podkładów bukowych, które mieszczą się chyba w rubryce: „różne”, wykazującej zaledwie 0,9%. Jest to tembardziej ciekawe, że ze strony małopolskiego przemysłu drzewnego bardzo usilnie lansują podkłady bukowe, które też w niektórych krajach jak np. we Francji, Holandji itd. bywają używane w zakresie dość poważnym.

Świerkowy, olchowy, dębowy

materiał (okrągłaki) kupuje stale

KRBĚC & PŘIBYL, sklad dřeva ČESKÁ TŘEBOVÁ ČECHY

Interesujące są cyfrowe dane co do **wymiany podkładów**, które przedstawiają się za poszczególne lata jak następuje:

Rok	Ilość	%/o wymiany
1919	900 000	2,8
1920	1 190 000	6,4
1921	1 770 000	11,7
1922	2 650 000	19,9
1923	4 000 000	32,1
1924	3 580 000	43,0
1925	4 293 000	56,1
1926	3 061 000	65,4
1927	3 311 000	76,0

Do roku 1927 wymieniono razem 24 755 000 podkładów, czyli zamieniono 76% podkładów starych na nowe; odsetek ten uważamy za bardzo wysoki. Wobec tego przyjąć możemy, że do końca roku 1930 wszystkie stare podkłady będą wymienione. Wysokość dalszego zapotrzebowania zależna będzie od środków, mogących być inwestowanymi w budowie nowych linii oraz od ustalenia kolejności wymiany. Teoretycznie powinna ona mieć miejsce co 10 lat, kolej przystępuje jednak już wcześniej do tych prac, a to ze względu na bezpieczeństwo ruchu.

W rezultacie więc nie należy się obawiać poważniejszego skurczenia się zapotrzebowania na podkłady. przez P. K. P. w ciągu najbliższych lat.

W jednym z dalszych działów Ministerstwo Komunikacji podaje statystykę dla **wymiany szyn typu lekkiego na ciężkie 41—42,6 kg/MB**. W odniesieniu do podkładów oznacza to tyle, że wymagania co do jakości tychże muszą odpowiednio rosnać:

Tak zamieniono:

rok	km	%
1922	68	0,30
1923	103	0,46
1924	245	1,10
1925	593	2,65
1926	400	1,97
1927	591	2,65

Typy podkładów i podrozdnic są znane, wobec czego nie będziemy ich opisywali. Kto zaś chce się zapoznać z ich wymiarami, temu polecamy podręcznik, wydany przez „Rynek Drzewny”.

Na koniec podajemy **porównanie taryf dla drewna okrągłego i materiału tartego w Polsce a zagranicą**, nie należące wprawdzie ściśle do tematu, lecz będąc pod jednym dachem pawilonu Ministerstwa Komunikacji, razem z powyższymi danymi. **Koszty przewozu** kształtują się w złotych jak następuje:

Drewno nieobrobione.						
km	Polska	S. S. S. R.	Rumunja	Czechy	Francja	Niemcy
100	0,65	0,54	0,94	1,24	1,40	1,44
300	1,13	1,23	2,04	2,20	2,89	3,41
500	1,42	1,64	2,70	3,04	3,97	4,92

Drewno obrobione.						
km	Polska	Czechy	S. S. S. R.	Francja	Rumunja	Niemcy
100	0,80	1,32	1,30	1,40	1,32	1,57
300	1,50	2,32	2,82	3,25	3,74	3,77
500	1,73	3,21	3,54	4,33	5,23	5,41

O badaniach P. K. P. nad sposobami nasycenia drewna środkami przeciwnilnemi napiszemy przy innej sposobności.

Wreszcie na innem miejscu widzimy przedstawione zapomocą miniaturowych modeli zestawienie rocznego zapotrzebowania materiałów drzewnych

przez P. K. P. I tak koleje nasze zużyły w roku 1928:

100 000 m³ tarcicy miękkiej,
10 000 m³ tarcicy twardej,
5 560 000 sztuk podkładów dębowych,
3 604 000 sztuk pokładów sosnowych,
160 000 mp drzewa opałowego w szczapach.

Z zestawienia tego wyniku, jak poważnym odbiorcą drewna są nasze koleje. Wiemy jednak, że są one też odbiorcą — wielce wybrednym.

Wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego

Władza podatkowa a badania wątpliwych odpisów amortyzacyjnych.

Skarga podnosi zarzut pominięcia, ofiarowanego przez płatnika dowodu z rzeczoznawców na stosowność potrącenia tytułem zużycia. Nietylko z decyzji, ale i z aktów administracyjnych wogóle nie wynika jasno, a także odpowiedź na skargę tego nie wyjaśnia, na jakim stanowisku prawnym stoi władza, co do wysokości potrąceń na zużycie. Tylko z tej okoliczności, że w uzasadnieniu decyzji władza pozwana powołała się na wyniki rewizji ksiąg handlowych, możnaby wnosić, iż podzieliła ona zapatrywanie rewidenta, wyrażone w protokóle rewizji, iż pewne stałe procentowe normy stanowią „maksimum dopuszczalne” potrącenia.

Zapatrywanie takie jednak nie byłoby uzasadnione.

Ustawa o państwowym podatku dochodowym, mówiąc w art. 6 o potrąceniu z sumy przychodów kosztów amortyzacji, posługuje się określeniem „coroczne prawidłowe odpisanie na zużycie”, poza tem zaś nie wyszczególnia, jakie odpisanie na zużycie i pod jakimi warunkami należy uważać za prawidłowe. Wynika z tego, że ustawodawca ustalenie prawidłowości uskuteczonych odpisów, tudzież ocenę ich potrącalności z sumy przychodów pozostawia władzy wymiarowej z zastrzeżeniem płatnikowi tych wszystkich praw, jakie mu służą w postępowaniu wymiarowym.

Rozporządzenie wykonawcze zaś zajmuje się odpisaniem na zużycie w paragr. 16, wyjaśniając, że wysokość potrącenia zależy od natury przedmiotu, przyczem decydujące jest wyłącznie faktyczne zużycie w czasie, miarodajnym dla wymiaru podatku, jako miara wysokości dopuszczalnych potrąceń. **Przepis ten upoważnia dalej władzę wymiarową do przyjmowania przeciętnych i procentowo obliczonych sum bez przeprowadzenia dalszych dochodzeń**, a to w normach, podanych w rozporządzeniu dla poszczególnych kategorii przedmiotów, których potrącenia „nie powinny jednak z reguły przekraczać”. Już z tych przepisów wynika jasno, że powyższe normy, oparte na doświadczeniu co do zwyczajnego, przeciętnego okresu amortyzacji różnych kategorii — przedmiotów, mają na celu tylko pewne uproszczenie postępowania wymiarowego, ale bynajmniej nie stwarzają granicy, poza którą nie mogły być uwzględnione w konkretnym przypadku faktycznie wyższe zużycie przedmiotu w okresie, decydującym dla wymiaru. Zresztą rozporządzenie w dalszym ustępie wypowiada to wyraźnie, stanowiąc, iż „**przyjęcie innych potrąceń na zużycie nie jest wykluczone**”, a równocześnie nakłada na podatnika, który żąda wyższego potrącenia, obowiązek uzasadnienia tych okoliczności, które wpłynęły na znaczniejsze

**Robotnik,
Rzemieślnik,
Urzednik,
Rolnik,
Wielki przemysłowiec,**

wogóle wszystkie stany jednoczy
**POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA
W POZNANIU.**

Jedź i podziwiał zbiorowe dzieło
narodu polskiego!

Kalendarz terminowy.

Skróty: L — licytacja, S — submisja, P — przetarg, W — z wolnej ręki.

Miejscowość	Dyrekcja wzgl. wojew.	Sprzedający	Spos. sprz.	Termin	Kłody i dłużyce użytkowe m ³							Uwagi	Kopalniaki		Papierówka		Opak. mp.	
					sosna	świerk	jodła	dąb	buk	brzoza	olcha		rodz. drzew.	m ³	rodz. drzew.	mp.		
Poznań Czolskie	Poznańskie Białowieża	W. I. R. W. L. Nadl.	S P	5 VIII. 6. VIII.	—	—	—	—	—	—	—	10	szczygło użytku dęb w. 110,60 mp., słu. w telegr. 92 szt.	—	1500	—	—	12526
Siedlce	Siedlce	D. L. P.	P	12. VIII	—	—	—	—	—	—	—	—	na sprzedaż prod. su- hej destyl. drewna karpin, pr em., ży- wicy, urządzeń te- pent. oraz dzierżawę te pent.	—	—	—	—	—

zmniejszenie się wartości. Wreszcie rozporządzenie postanawia zgodnie z art. 6 ustęp 3 ustawy, że **w każdym razie, jeżeli odpisanie nasuwa wątpliwości, należy je ustalić przez znawców.**

Otóż w konkretnym przypadku skarżący, domagając się wyższego potrącenia na amortyzację, uzasadnił je w postępowaniu wymiarowym i w odwołaniu właściwością przedsiębiorstwa i z wyraźnym powołaniem się na przepis paragr. 16

rozporządzenia wykonawczego domagał się przeprowadzenia dowodu z rzeczoznawcy. **Odmówienie temu wnioskowi z tego powodu, że żądane potrącenie przekracza przewidziane procentowe normy, nie byłoby zgodne z omówionymi przepisami ustawy i rozporządzenia wykonawczego.**

Z tych względów Najwyższy Trybunał Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie z powodu wadliwego postępowania (wyrok N. T. A. z dn. 3. 4. 1929 r. L. Rej. 3297/27).

O nadmiarze masy drzewnej materiałów tartych

Kwestja ustalenia nadmiaru, uwzględniającego wyschnięcie desek bynajmniej nie jest dla przemysłu drzewnego pozbawiona znaczenia o charakterze handlowo - ekonomicznym. Trzeba przytem nadmienić, że, niestety, dotychczas w wielu zakładach tartacznych nad kwestją tą przechodzi się do porządku dziennego, ograniczając się jedynie do przyjętych w praktyce norm. Techniczną rewizję tych norm, ustalających nadmiar na wyschnięcie zależnie od własności masy drzewnej i jej przeznaczenia oraz od technicznego przeznaczenia materiałów tartych, należałoby uważać za zadanie o znaczeniu pierwszorzędnym dla badań naukowych w tym zakresie: Trzeba zaznaczyć, iż ustalenie nadmiaru nie jest potrzebą li-tylko ze względu na wyschnięcie materiału, bowiem posiada ono jeszcze dwojaki cel, a mianowicie: a) zapas w związku z późniejszym heblowaniem (po wyschnięciu), oraz b) zapas z uwagi na nieprzewidziane niedokładności w wyrobie materiałów tartych. Na tem miejscu należy również podnieść, że techniczne dane odnośnie wyschnięcia drewna, jakimi rozporządza literatura fachowa, nie są kompletne a zatem — niedostateczne i w każdym razie bez uzupełnienia nie mogą być wykorzystane dla celów praktycznych.

Według Lawesa norma wyschnięcia określa się: dla sosny, wzdłuż włókien — 12 proc., w poprzek włókien, w kierunku promienia — 3,04 proc.; dla jodły, wzdłuż włókien — 0,085 proc., w poprzek, w kierunku promienia — 4,82 proc. Przeprowadzając badania, Lawes posługiwał się bardzo cienkiem, świeżo ściętym drewnem.

Wynik badania, przeprowadzonego przez Nerdlingera ujawnił następujące normy wyschnięcia: Sosna pospolita (Tisnus Silvestris) — w kierunku podłużnym — 0,01 do 0,2 proc., w kierunku promieni rdzeniowych — 0,6 do 3,8 proc., w kierunku słoików rocznych — 2,0 do 6,8 proc., przeciętna dla kierunku poprzecznego — 3,3 proc.; jodła pospolita (Picea vulgaris), w kierunku podłużnym, 0,08 proc., w kierunku promieni rdzeniowych 1,1

do 2,8 proc., w kierunku rocznych słoików — 2,0 do 7,3 proc., przeciętna dla kierunku poprzecznego — 3,3 proc.

Stopień wyschnięcia drewna zależny jest od szeregu czynników, a samo to zjawisko jest procesem nader złożonym. Zasadniczymi czynnikami na podstawie których można ustalić normy wyschnięcia drewna, są:

1. Gatunek drewna i jakość masy drzewnej jednego gatunku, miejsce pochodzenia oraz sposób i czas cięcia drewna;
2. pierwotna i ostateczna wilgotność drewna oraz warunki suszenia;
3. miejsce

STEFAN PEŁCZYŃSKI

Hurtownia Materiałów Budowlanych

Telefon 5605

POZNAŃ

Dworzec towarowy

Hurtownie

poleca

Detailicznie

Cement
Wapno
Gips

32

Trzcinę sufitową

Cegłę wszelkich gatunków

Materiały do krycia dachów

Szklane cegły, dachówki i płyty

Rury kamionkowe i koryta

Kafle do piecy

Płytki ścienne i posadzkowe

Marmur do teraco

Szamoły zagraniczne

Ceresit

Papa falcowa (Falzbrucgpappe)

Siatki rabcowe i ceglowne

Gwoździe budowlane

Tynk Fasadowy „Terrabona“

(kłody), z którego wyrobiono deskę (środek lub boki), rozkład włókien, wymiar i kształt deski.

W końcu nie można pominąć, że kwestja ustalenia nadmiaru, uwzględniającego wyschnięcie de-

sek może być rozpatrywana również w płaszczyźnie kalkulacji wymiarów desek. Podana tablica wykazuje, że drobne sortymenty wymagają większego nadmiaru.

	D L A D E S E K G R U B O Ś C I								
	1/2"	3/4"	1"	1 1/2"	2"	2 1/2"	3"	3 1/2"	4"
Nadmiar (zapas) — zwiększenia wymiaru o	5 64" (= 1,984 mm)				3/32" (= 2,381 mm)			1,8" (= 3,175 mm)	
W procentowym stosunku do nominalnego wymiaru	15,6	10,4	7,8	5,22	4,69	3,75	3,12	3,57	3,13

	D L A D E S E K S Z E R O K O Ś C I										
	4"	5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12"	13"	14"
Nadmiar (zapas) — zwiększenie wymiaru o	1/8" (= 3,175 mm)			5/32" (= 3,968 mm)					1/4" (= 6,35 mm)		
W procentowym stosunku do nominalnego wymiaru	3,13	2,5	2,08	2,23	1,95	1,73	1,56	1,42	2,08	1,88	1,78

	Dla tartej klepki grubości			Dla tartej klepki szerokości				
	1/2"	5/8"	3/4"	2"	2 1/2"	3"	4"	5"
Nadmiar (zapas) — zwiększenie wymiaru o	1/16" (= 1,5875 mm)			3/32" (= 2,381 mm)				
W procentowym stosunku do nominalnego wymiaru	12,5	10,0	8,3	4,69	3,75	3,12	2,34	1,83

	4×11	3×11	3×9	2×9	1 1/2×8	1×8	1×7	1/2×6	1/2×4	1/2×4	3/4×6	3/4×5
Wymiar desek (w calach)	4×11	3×11	3×9	2×9	1 1/2×8	1×8	1×7	1/2×6	1/2×4	1/2×4	3/4×6	3/4×5
% straty na nadmiar od kubatury desek	4,6	4,6	4,9	6,4	7,2	9,8	10,2	18,0	18,3	19,2	12,8	13,1

W odniesieniu do drobnych sortymentów (jak np. klepka tarta), wypada uwzględnić znaczny (stosunkowo) nadmiar:

Wymiary w calach	1/2×3	2 1/2×3	2×2
% kubatury, przypadający na nadmiar	16,0	6,3	8,8

Jeżeli przytem uwzględnić również i większą utratę masy drzewnej na obrzynki i trociny, jak też wyższe koszty produkcji (robocizna), to jasnym będzie, że nie jest rzeczą wskazaną przeprowadzać kalkulację drobnych sortymentów, biorąc za podstawę średnie ceny.

Rynek zachodnio-polski

(Od naszego korespondenta pomorskiego).

Jak dawniej tak i w lipcu rynek drzewny kształtował się pod znakiem braku gotówki. Objętość transakcji zasadniczo nie przekracza obrotów wagonowych, tak, że sprzedażę ponad 500 m³ są rzadkością i dochodzą do skutku jedynie w wyjątkowych wypadkach. Kupuje się jedynie to, co jest chwilowo potrzebne. Tak przedstawia się sprawa z naszym eksportem drzewnym i niedorzecznością jest patrzeć różowo na bliską przyszłość. Na razie nie możemy niczego się spodziewać, jeżeli nie nastąpi całkiem niespodzianie zmiany na rynku pieniężnym, mogące ożywić obroty na rynku drzewnym. Transakcje krajowe kształtują się nadal pod znakiem niechęci. Ruch budowlany również cierpi poważnie z powodu braku gotówki a uzyskanie kredytów przybrało formy, graniczące z groteskowością. Nie inaczej przedstawia się sprawa w przemyśle meblarskim, który z dawna przyzwyczajony jest do udzielania długoterminowych kredytów. Jednym słowem — położenie jest fatalne a widoki na przyszłość — również.

Na rynku eksportowym poszukuje się nadal dobrego materiału odziomkowego możliwie 6/4" wzwyż z zawartością 60/70 proc. I klasy, wolnego od klasy III. Za taki towar ofiarują 95 do 100 Rmk, podczas gdy wymiary słabsze przynoszą 10 proc. mniej. Towar odziomkowy, zawierający 40 do 50 proc. I klasy biorą w grubości 42 mm po 85 Rmk i niżej, zbyt na ten sortyment

jest jednak dość ograniczony. Naogół kupują towar bezwarunkowo czysty i bez pęknięć, podczas gdy wszystko inne narazie pozostaje bez zainteresowania ze strony odbiorców. Prócz tego wymaga się, aby towar był doskonale pielęgnowany.

Popyt na boki bezsęczone znikomy. Stosunkowo najłatwiej sprzedażne są grubości 26 i 30 mm, za które można osiągnąć mniej więcej 90—95 Rmk. Inne grubości przynoszą około 85 Rmk. W poszukiwaniu jest towar nasiniasty za stosunkowo wysoką cenę a mianowicie 65 Rmk, przyczem jednak wymagania są bardzo wysokie.

Co do desek środkowych, to żąda się je w pierwszym rzędzie z towaru spławianego. Wymaga się jednak przeciętną szerokość co najmniej 23 cm i przec. długość 5 m. Za taki materiał można uzyskać 60 Rmk i więcej. Deski czubkowe idą przedewszystkiem jako deski budowlane po cenie 50 Rmk. Szczególnie szeroki towar przynosi nawet do 54 Rmk. Towar nasiniasty ma również dobry zbyt i przynosi zależnie od jakości 42 Rmk i więcej.

Na towar murszowy zainteresowanie jest małe, a ceny utrzymują się bez zmiany. Również i tu lepiej idzie towar spławiany, za który można uzyskać około 5 Rmk więcej. Łatwo sprzedażnym jest mursz niesortowany w grub. 30 mm.

Materiał budowlany w obrotach eksportowych nie wykazuje prawie żadnego ożywienia,

gdyż ceny krajowe są wyższe a obciążenie przewozowe za wysokie.

Rynek krajowy zakupuje sosnowy materiał odziomkowy szczególnie 6/4 i 2" i płaci za sortowany według wymagań krajowych 170—180 złotych. Wszystkie grubości zmieszane przynoszą niewiele więcej 165 zł częściowo nawet mniej. Za towar środkowy i czubkowy ofiarują około 130 zł, za czubki budowlane 100 zł. To samo odnosi się do murzu. Ten ostatni idzie przede wszystkim w grubości 30 mm i można za niego uzyskać zależnie od jakości 110—130 zł.

Obroty w towarze budowlanym są jeszcze dość znaczne, do czego niemało przyczyniły się ostatnie burze. Ceny są niezmiennie a listy przynoszą zależnie od wyglądu 130 do 160 zł.

Szalówkę 20 mm kupuje się dość chętnie podczas, gdy 23 mm jest w zaniedbaniu. Płacą około 85 zł za 20 mm i 3 zł mniej za 23 mm.

Skrzynekówką prawie nikt się nie interesuje. Dość dobrze odchodzą jednak grubości 12 i 13 mm, donoszące 85 zł, podczas gdy za inne grubości z trudnością płacą 75 zł.

Ceny materiałów drewnianych loco st. kol. Poznań.

Sosnowy materiał budowlany.

Sosn. kantówka 8×8 do 10×10 do 6 m dług. przeciętna dług. ca 4,50 m — 100 zł, sosn. kantówka 8×8 do 10×10 od 6 do 8 m dług. przeciętna dług. 4,50 m — 100 zł, sosn. kantówka 10×12 do 16×18 do 6 m dług. przeciętna dług. ca 4,50 m — 100 zł, sosn. kantówka 10×12 do 16×18 od 6 do 8 m dług. przeciętna dług. ca 4,50 m — 100 zł; belki sosnowe do 6 m dług. przeciętna dług. ca 5 m — 125—135 zł, ponad 6 m dług. przeciętna dług. ca 5 m — 125—135 zł; sosnowe deski i bale obrzynane 26 do 80 mm grub. 110—125 zł, sosn. taty 4×6 110—115 zł, listwy podłogowe 20×60 mm 36 gr, 20×80 mm 45 gr, 20×100 mm 53 gr za 1 mb, szalówka krótka 65 zł, szalówka długa 85 zł.

Sosnowy materiał tarty i stolarski.

Odziomkowy 202 do 302 — 145—155 zł, 352 do 802 — 160—170 zł, środkowy i czubkowy 120—125 zł, dębowy materiał tarty i stol. deski i bale 200—275 zł, deski dębowe na parkiety 145—150 zł.

Tegoroczne Jesienne Targi Lipskie

W czasie od 25—31 sierpnia br. odbędą się w Lipsku doroczne targi jesienne. Jako czasopismo gospodarcze, poczuwamy się do obowiązku zwrócenia uwagi polskich sfer drzewnych na tę imprezę o światowej już sławie.

Byłoby krótkowzrocznością chcieć negować wpływ, jaki Targi Lipskie wywierają na życie gospodarcze Europy środkowej a więc i Polski.

Według oficjalnych danych na każdorazowych Targach Lipskich wystawia 8—9 tysięcy firm z różnych państw a zwiedza je ponad 100 000 osób ze sfer interesentów przemysłowych i handlowych. Ze względu na wystawiane nowości z zakresu techniki, targi te są również dla naszego przemysłu drzewnego ciekawe.

Sprawozdania handlowe

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśn. Państwowe Jasnepole D. L. P. Poznań.

Licytacja w dniu 17. lipca 1929 r.

Dąb	drażgi II kl.	za szt.	2.53 zł
"	szczapy opałowe	za mp.	16.00 "
"	walki opałowe	za mp.	12.88 "
Grab	szczapy "	"	16.00 "
"	walki "	"	13.00 "
Brzoza	szczapy "	"	16.00 "
"	++	"	12.50 "
Buk	walki opałowe	"	13.00 "
Osika	++ II szczapy opałowe	"	8.55 "
Sosna	" "	"	19.00 "

Nadleśnictwo Państwowe Mochy D. L. P. Poznań.

Licytacja w dniu 24-25. lipca 1929 r.

Dąb	szczapy opałowe	za mp.	18.00 zł
Brzoza	" "	"	15.00 "
Sosna	III kl.	za m3	41.37 "
"	IV "	"	41.20 "
"	żerdzie I kl.	za szt.	3.10 "
"	" II "	"	2.31 "
"	" III "	"	1.20 "
"	szczapy opałowe	za mp.	14.00 "
"	walki "	"	11.00 "

Notowania dewiz z dnia 1 sierpnia 1929.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Notowania za	w Warszawie	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku
Warszawa	100 zł	—	46.80	43.28	11.25
Poznań	100 zł	—	—	—	—
Gdańsk	100 Gd. gld.	—	81.39	—	—
Berlin	100 R. M	—	—	20.36	23.83
Belgja	100 belg.	124.02	58.295	34.89	13.91
Bukareszt	100 l.	—	2.488	818.25	0.59
Budapeszt	100 pengo	—	73.13	27.83	17.45
Holandja	100 gld. hol.	357.62	168.06	12.10.—	40.07
Kopenhaga	100 k. d.	—	11.68	18.21	26.65
Londyn	1 funt szterl.	43.28	20.343	—	4.85
Nowy York	1 dolar	8.90	419.20	4.85.22	—
Paryż	100 fr. franc.	34.36	16.43	123.81	3.91
Praga	100 k. cz.	26.39	12.405	164.—	2.96
Rzym	100 l.	46.63	21.92	92.81	5.23
Szwajcaria	100 fr. szwajc.	171.63	80.665	25.22	19.24
Sztokholm	100 k. szw.	239.09	112.34	18.10	26.81
Wiedeń	100 szyling.	125.68	59.077	34.43	14.10

Wiadomości bieżące

Umowa o właściwość sądu zagranicznego. Sąd Najwyższy w Izbie I (sprawa Nr. I. C. 2382/28) rozpoznawał kwestję skutków prawnych warunku umownego, poddającego spory, z umowy wynikać mogące, sądowi zagranicznemu.

Sąd Najwyższy, wychodząc z założenia, że żadna umowa nie może sięgać tak daleko, aby w jej wyniku strona pozbawiona była praw, zastrzeżonych jej ustanowionym w państwie porządkiem publicznym, a do takich praw należy prawo skargi sądowej, orzekł, że warunek umowy, przewidujący właściwość sądu zagranicznego, pozbawiony jest skutków prawnych.

Dalszy brak wagonów pod drzewo. Pomimo zapewnienia Ministerstwa Komunikacji co do lepszego przedstawiania wagonów położenie nie zmieniło się zbytnio.

Należy zaznaczyć, iż do braku wagonów pod naladunek przyczynił się fakt, że koleje niemieckie, które wypożyczały swe wagony kolejom polskim przez pewien czas, wstrzymały te wagony ze względu na zwiększony ruch u siebie i większe zapotrzebowanie wagonów pod drzewo. W ostatnich dniach jednak koleje niemieckie oświadczyły, że znowu będą mogły wypożyczyć pewną ilość wagonów kolejom polskim.

Międzynarodowy korespondent-tłumacz. Pod powyższym tytułem ukazał się w handlu podręcznik, a raczej jego pierwszy zeszyt, zawierający mnóstwo wyrazów, napotykanym w codziennym życiu handlowym. Wydawnictwo tego rodzaju jest pierwszym bodaj w Polsce, ponieważ dany wyraz polski, szeregowany alfabetycznie jest jednocześnie przetłumaczony na język francuski, niemiecki i angielski. Jakkolwiek frazeologia ta jest ujęta pod kątem widzenia handlu jako takiego, ma ona również praktyczne znaczenie i dla kupca drzewnego, który przecież zresztą często posługuje się językiem obcym. Zeszyty są do zamówienia w administracji „Rynku Drzewnego”.

58 milionów zł na zakup podkładów kolejowych. Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Komunikacji w wydatkach inwestycyjnych w budżecie swym na rok 1929-30 wysunęło pozycję 58 milionów zł na zakup podkładów kolejowych różnego typu oraz na wydatki, związane z wymianą tychże.

POLSKO!

nie zarumienisz się, obcując z **francuzem, angiłkiem, niemcem.**

NABYWAJĄC ZA 3 zł

na Wystawie w „Ruchu“ i „Orbisie“
lub wprost w adm. wydawn., **Gdańsk**, Marienstrasse 22

Sekretarz Frazeologiczny

w 4-ech językach z Ameryki

Kujawska Spółka Drzewna Sp. Akc.

Telefon 26 i 139 **INOWROCŁAW**, ulica Pakoska 1
Poszukuje do natychmiastowej dostawy:

Sosnowe odziomki I i II kl.	30, 43, 52, 65, 80 i 105 mm	
„ równoleg obrzynane	26, 30 i 50 mm	
„ szalówkę	20 mm	
„ łąty	4/6 cm	(354
„ kantówki i belki	8/8, 8/10, 10/10, 10/13, 13/13, 13/16, 16/18, 18/21 i 21/24 cm	
„ drągi I i II kl. na drbie		
1 wagon suchej brzeziny w grubościach:	6/4, 2, 2 1/2, 3 i 4 cm	
1 „ „ buczyny	2, 2 1/2, 3 i 4 „	

Partja dębiny

do sprzedaży

na pniu około 4 tys. m. kub.

bliższe szczegóły: 514

biuro techniczno-leśne

inż. MICHAŁ PARYŁAK, Lwów, 3 Maja 11

Polecamy na bieżący sezon do skrapiania kultur
wysokoprocentowy

SIARCZAN MIEDZI

po przystępnych cenach,

sikawki „Platza“

w cenie 130.— złotych za sztukę
loco nasz skład w Poznaniu.

CZĘŚCI ZAPASOWE DO SIKAWEK „PLATZA“

oraz wykonujemy szybko i starannie wszelkie

reperacje sikawek

Sladnica Narzędzi Leśnych
PRZEGLĄDU LEŚN. i RYNKU DRZEW.

T z o. p.

Poznań, Wielkie Garbary 20

KUPIE

LOKOMOBILE

rocznik od 1910, 40 K. M. za gotówkę.

Oferty skierować do Admin. R. Drz. pod nr. 516

TRAK

513

w dobrym stanie mało używany
80-100 cm średnicy kupi

NADLEŚNICTWO BOREK

p. Samostrzel, pow. wyrzyski

Przetarg ofertowy.

517

Komenda Wojewódzka Policji Państwowej w Poznaniu
ogłasza niniejszem przetarg ofertowy na dostawę mebli a mianowicie:

- 18 szaf ubraniowych (podwójnych)
- 23 stolów
- 36 krzeseł (taborety)
- 29 szafek nocnych
- 7 biur
- 14 foteli biurowych
- 7 szaf na akta
- 56 krzeseł (foteliki) oraz
- 7 urządzeń kuchennych, składających się z kredensu, stołu, półki i taboretu.

Warunki dostawy oraz rysunki mebli mogą oferenci otrzymać w Referacie Gospodarczym Komendy Wojewódzkiej P. P. w Poznaniu — Plac Wolności 12, pokój 46.

Oferty zapieczętowane z napisem: „Oferta na dostawę mebli“ proszę składać pod powyższym adresem w terminie do dnia 12 sierpnia br. godz. 14-tej.

Dnia 13 sierpnia br. o godz. 11 nastąpi otwarcie ofert w Komendzie Wojewódzkiej P. P. w Poznaniu — Plac Wolności 12, pokój 46, przy czym oferenci mogą być obecni.

Komenda Wojewódzka zastrzega sobie prawo zmiany podanej ilości mebli, oraz oceny i wyboru ofert.

Komendant Wojewódzki P. P.

Mam zapotrzebowanie
na wszelkiego rodzaju materiał 40
sosnowy oraz bukowy
i olchowy

C. ALBRECHT
BYDGOSZCZ
Kordeckiego 28. Tel. 347.

Dośw. werkmistrz

dla fabryki listew, obrabiarek lub tartaku (ślusarz maszyn.) z długoletnią praktyką i doświadczeniem obeznany z wszelką pracą w branży drzewnej, poszukuje posady w tej samej lub podobnej branży. — Oferty pod Nr. 375 do Administr. Rynku Drzewnego.

CARL BUMKE

BYDGOSZCZ
Telef. 89. Kanałowa 12.
SKŁAD DRZEWA UŻYTKOWEGO 27
poszuk. i sprzedaje
sosnowy i olchowy
materiał tarty

w wszelkich rozmiarach

Dostarczamy

478

w ładunkach wagonow.

materiały budowlane stolarskie i kołodziejskie we wszelkich grubościach deski i bale sosnowe

- „ „ dębowe
- „ „ bukowe
- „ „ jesionowe
- „ „ brzoźowe
- „ „ klonowe
- „ „ grabowe itd.

Mamy też w żej wymienione materiały suche stale na składzie. Przyjmujemy również zamówienia na dostawy dla większych budowli, fabryk mebli i maszyn podług podanych rozmiarów. Na życzenie służymy odpowiednimi ofertami.

„HURTOWNIA DRZEWA“ T. z o. p.
Poznań
ul Strzelecka 15
Telefon 2014